

Páter Gabriel

Hranice milosrdenstva

(Jer 23, 1-6)

Do srdc všetkých nás je hlboko vštepený zmysel pre spravodlivosť. Naše srdce chce, aby bola potrestaná každá neprávosť, ale tiež, aby bolo odmenené každé dobro. Akú však máme skúsenosť so spravodlivosťou? Nie každé dobro je odmenené, nie každé zlo je potrestané. Až príliš často sme svedkami toho, ako triumfuje nespravodlivosť. A pretože dožadovanie sa spravodlivosti komplikuje život, mnohí hovoria: „Urobme hrubú čiaru za minulosťou! Veď či nie je kresťanské odpustiť tomu, kto sa previnil?! Aj ku nám je Boh milosrdný. Nehľadajme teda spravodlivosť, buďme milosrdní.“ Uvedený názor znie ušľachtilo. Cítíme však, že v ňom nie je čosi v poriadku. Veď ak by sa každému zlodejovi odpustilo, bez toho, že by bol spravodlivo odsúdený a následne na to potrestaný, život by sa premenil na bezzákonnosť. Nikto by si nemohol byť pred nikým istý. Platilo by právo silnejšieho. Pýtame sa preto: Máme byť vždy milosrdní? Alebo má mať naše milosrdenstvo hranice?

Na túto otázku si chceme odpovedať vo svetle Písma, vo svetle učenia Cirkvi. Kresťanskí duchovní autori definujú pojem *milosrdenstvo* takto: „Milosrdenstvo je súcitiť s cudzou biedou, smútok nad ňou.“ Súcitiť s cudzou biedou. Niekoho stretne skutočné zlo, napr. okradnú ho, ťažko ochorie, zomrie mu niekto blízky a pod. Naša prirodzená reakcia je, že máme k nemu súcitiť. Sme k nemu milosrdní, keď s ním plačeme, keď mu hmotne pomôžeme. To je rozumný súcitiť. My kresťania však za najväčšie zlo považujeme hriech. Podľa nás je najbiednejší ten, kto hreší. Máme mať teda súcitiť aj s tým človekom, ktorý kradne, luhá, zabíja?... Veď vinný, za to že upadol do biedy, že ide do väzenia, že mu nikto neverí, je on sám! Kresťanská morálka si už od najstarších čias pomáha rozlíšením medzi hriechom a hriešnikom. Hriech máme nenávidieť, ale k hriešnikovi máme byť milosrdní, pretože tým, že hreší je jeho duša v smrteľnom nebezpečenstve. Otázka však znie: Ako máme svoj súcitiť, svoje milosrdenstvo voči hriešnikovi prejavíť?

Súcitiť s cudzou biedou, to nie je senti-

mentálna znášanosť každého zla, ktorého sa človek dopustí - akési chlácholenie toho, kto sa dopustil ťažkého hriechu, slovami: „Nič sa nestalo.“ Aj pri uplatňovaní milosrdenstva sa učíme od Boha. Nikto nemôže byť milosrdnejší než On. A predsa, ľudsky povedané: Aj Božie milosrdenstvo má hranice, a jedenkrát sa odvráti od zavrhnutých. Presnejšie povedané, to nie ono sa odvráti od zavrhnutých, podobne ako ani slnko nemôže prestať svietiť. Božie milosrdenstvo však nepreniká tam, kde sa človek pred dopadom jeho lúčov zamuroval. V Písme nachádzame veľa výrazov - prispôsobených našej ľudskej chápatosti - kde sa Boh hnevá, hrozí trestami, prísne trestá, dopúšťa pohromy, nešťastia, vojny. Pre ateistov sú tieto výrazy dôkazom proti existencii Boha. Naopak, pre nás veriacich, nás tieto výrazy poučujú o tom, že Boh nás vedie k dobrému, aj keď nás trestá.

Pravý súcitiť nemôže byť sentimentálnym chlácholením toho, kto koná zlo. Pravý súcitiť používa k náprave všetky prostriedky. Nebráni sa použiť ani tvrdé tresty, ak sú jediným rozumným riešením, ako niekoho napraviť. Veď či nekonajú tak aj rodičia, keď si nevedia rady so svojou ratolesťou? A musíme ich pochváliť za takéto prejav milosrdenstva voči svojmu dieťaťu. Pretože inak, keby mu všetko odpustili, by z neho vychovali hysterickú bytosť, a vlastne by mu takým „milosrdenstvom“ ublížili. Ani štátne úrady, ktoré by trpeli verejný neporiadok, ktoré by dovolili ľuďom voľne kraďnúť, napádať nevinných, by neboli milosrdné. A nie sú milosrdní ani tí, ktorí chcú, aby sa za bezprávím, páchaným v minulosti z politických či iných dôvodov, urobila tzv. hrubá čiaru.

Kvôli milosrdenstvu nemôžeme zanedbať spravodlivosť. Veď zachrániť spravodlivý poriadok je lepší skutok lásky, než zmäkčilá dobrákosť. Také milosrdenstvo, ktoré zanedbáva spravodlivosť, je zbabelosťou, ktorá na seba zobrala masku milosrdnej ušľachtilosti.

Z povedaného vidíme, že milosrdenstvo, ktoré preukazujeme bližnému, má svoje hranice. A vidíme aj, z čoho sú oné hranice postavené: milosrdenstvo nemôže byť nikdy na úkor spravodlivosti.

Svätá Mária Magdaléna
Michele Tosini (Taliansko 1503-1577)
MUSEUM OF FINE ARTS, HOUSTON

*Ďakujte Pánovi, lebo je dobrý
a Jeho láska trvá od vekov!
Nech hovoria tí, ktorých vykúpil
Hospodin z moci protivníka,
zo všetkých krajín
zhromaždil ich,
od východu i zo západu,
od severu aj od mora.*

*Blúdili púšťou, osameli,
nenašli miesto súcice na život.
Hladní a smädní bývali
a duša v tele usychala im.
Volali Boha v svojom trápení
A Boh ich vypočul.
A rovnou cestou zaviedol ich
na miesto dobré pre život.*

*Ďakujte Bohu za tú milosť,
za Jeho divné skutky na ľuďoch!
Keď duše vysmädnuté napojil
a duše hladných dobrým nasýtil.*

*Tých, ktorí v temnotách sedeli,
zvieraní železom, biedou,
lebo sa božej reči protivili,
pohrdli rukou Najvyššieho,
útrapou srdca pokoril,
padli a nebolo,
kto by im pomohol.*

*Volali Boha v svojom trápení
a Boh ich vypočul.
A vyviedol ich z tmy a bolesti
a roztrhol ich putá.*

V Božích rukách

„Kde ste boli cez prázdniny? A aký je váš najkrajší zážitok?“ To boli otázky, ktoré som na začiatku školského roka položil svojim štvrtákom. A oni, pripravení podeliť sa so svojimi zážitkami z posledných dvoch mesiacov sa predbiehali, kto z nich povie viac, kto bude najzaujímavejší a koho budú nakoniec všetci obdivovať. Najčastejšie sa spomínali dovolenkové destinácie ako Turecko, Grécko, Egypt a Chorvátsko. Niektorí nezabudli spomenúť aj pobyty u starých rodičov či u strýkov a tiet. Body získavali tí, čo boli v Bratislave a v slovenských aquacity centrách. Do rozprávania sa zapojila aj Silvia. Postavila sa a s úsmevom spustila: „Ja som bola doma a každý deň som sa starala o zajaca a naháňala ho, lebo nám utekal z klietky. A potom sme stáli bunkre, ale chlapi nám ich váľali, tak sme to museli stále opravovať.“ Keď som ju počúval, v myšlienkach som sa vrátil do svojho detstva a v duchu som si vravel: Ty si mala krásne prázdniny. Z tohto môjho uvažovania ma hneď prebrala poznámka jej spolužiaka, ktorý sa nahlas a s dávkou ironie spýtal: „A to si sa nenudila?“ Predstavu, ako si dobre oddýchnuť, majú nielen deti, ale aj my dospelí rôznu. Niektorí naozaj potrebujú krásnu pláž, slnečné počasie a pokojné more. Iní si zase oddýchnu v záhrade či počas výdatného spánku.

Skúsenosť nás naučila, že človek kvôli požadovaným výkonom nemôže zabúdať na správne nastavený odpočinok. Toto vedel aj Ježiš. Preto potom, čo mu apoštoli porozprávali všetko, čo robili a učili, ich pozýva do ústrania na pusté miesto, aby si trochu odpočinuli (porov. Mk 6,30). Vníma totiž nielen ich zážitky, ale neprehliada ani ich únavu spôsobenú kázaním, a súčasne aj nemožnosťou najesť sa. A ako každú službu, aj apoštolovanie je potrebné vyvážiť časom na obnovu fyzických a duchovných síl. Neraz je to totiž dobrý trik zlého ducha, ktorý nás neustále podnecuje k aktivite. Požaduje od nás výkony a zaniehanie a nám sa zdá, že je to Božia vôľa. No v skutočnosti je to klamstvo, ktoré nás privedie do stavu, keď už nie sme schopní urobiť nič, k stavu, ktorý neraz pomenujeme vyhorenie. A toto vyhorenie, spôsobené nesprávnym nastavením pomeru medzi prácou a oddychom, ide ruka v ruku s pýchou. Vravíme sebe aj iným: „Nemôžem si odpočinúť, toto musím urobiť ja. Toto je moje dielo, moja práca, poslanie.“ Keď však Ježiš po úspešnej misii pozýva svojich apoštolov k odpočinku, asi aj oni mali chuť pokračovať. Lebo úspech nás volá k ďalšiemu úspechu. Dvíha naše sebavedomie, naše ego. On tým, že ich „sťahuje z aktivity“, posla na „dovolenku“, akoby im, ale aj nám dával nepriamo otázku:

A ty si myslíš, že kým si ty nebol na tom mieste, v tej farnosti, medzi týmito ľuďmi; či neboli všetci tí - tebe drahí stále v mojej starostlivosti a láske?

Prajem vám všetkým krásny dovolenkový čas, aby ste si dobre oddýchli.

Odmietaním oddychu a dovolenky sa priecime Božiemu zámeru na čas regenerácie. Veď aj Boh si doprial siedmy deň odpočinku.

JOZEF KOZÁK

Sväté omše v 16.týždni Cezročného obdobia - (B)

20.VII. pondelok - sobota

Svätá omša NEBUDE

Upratovanie kostola č.d. 285 - 324

26.VII. 17. Nedel'a Cezročného obdobia

08:00 Za *† Vojtecha a Veroniku Uhlárových a dcéru Annu (kostol)*

Lektori: Pešková E., Radakovičová J.

10:00 Za *farníkov (pri kaplnke Sv.Anny)*

Lektori: Kordošová A., Polakovič P.

14:00 *Posvätný ruženec, litánie*

Liturgický kalendár

20.VII. pondelok Sv. Apolinár, biskup a mučeník - **Esp**
21.VII. utorok Sv. Vavrinec z Břidisi, kňaz a učiteľ Cirkvi- **Esp**
22.VII. streda Sv. Mária Magdaléna - **Sp**
23.VII. štvrtok Sv. Brigita, rehoľníčka-patrónka Európy-**Sviatok**
24.VII. piatok Sv. Sarbel Makhlúf, kňaz - **Esp**
25.VII. sobota Sv. Jakub, apoštol - **Sviatok**

Toto na nich platí

„A teraz, Pane, pozri na ich hrozby a daj, aby tvoji služobníci hlásali tvoje slovo so všetkou odvahou. Vystri svoju ruku, aby sa skrže meno tvojho svätého služobníka Ježiša diali uzdravenia, znamenia a divy.“ A keď sa pomodlili, zatriaslo sa miesto, na ktorom boli zhromaždení, všetkých naplnil Svätý Duch a smelo hlásali Božie slovo (Sk 4, 29-31).

Už prví kresťania vedeli, že tak ako akcia vyvoláva reakciu, nasledovanie Krista vyvoláva prenasledovanie. A že zo všetkých stratégií použili tu najsprávnejšiu, potvrdil sám Boh svojou bezprostrednou odpoveďou.

Pane,

hanbím sa, keď porovnávam svoje modlitby s touto modlitbou prvých kresťanov. Vôbec neprosili, aby ich Boh zbavil kríža a prenasledovateľov. Neboli im ani ľahostajní. Mysleli na nich, nie na seba. Hlásaním Božieho slova ich chceli zachrániť. Na to si vyprosovali silu a odvahu a nepochybovali o tom, že Boh v tej veci zasiahne svojou mocou. O čo lepšie chápali, čo znamená nasledovať Ťa, než ja. Prosim, daj, nech pochopím, že pred prenasledovateľmi nesmiem ani utekať, ani sa s nimi púšťať do boja vlastnými silami, ale mám im slovom i životom v sile Ducha Svätého poukazovať na teba.

Marie Svatošová „Tykadlom Viery“

Modlitba na mimoriadny Svätý rok milosrdenstva

Pane Ježišu Kriste,

ty si nás učil, aby sme boli milosrdní ako nebeský Otec, a povedal si nám, že kto vidí teba, vidí jeho.

Ukáž nám svoju tvár a budeme spasení.

Tvoj pohľad plný lásky oslobodil Zacheja a Matúša z otroctva peňazí; cudzoložnicu a Magdalénu od hľadania šťastia iba v stvorení;

dojal Petra k slzám po zrade a zaistil raj kajúcemu lotrovi.

Daj nám tak počúvať slová, ktoré si povedal Samaritánke, akoby si ich hovoril každému z nás:

„Keby si poznala Boží dar.“

Ty si viditeľnou tvárou neviditeľného Otca, Boha, ktorý prejavuje svoju všemohúcnosť najmä cez odpustenie a milosrdenstvo:

daj, aby Cirkev bola vo svete viditeľnou tvárou teba, svojho Pána, vzkrieseného a osláveného.

Prial si si, aby tvoji služobníci boli tiež zaodetí slabosťou, a mali tak správne spolicenie s tými, čo sú v nevedomosti a omyle:

daj, aby sa každý, kto za niektorým z nich príde, cítil očakávaný,

milovaný a zahrnutý Božím odpustením.

Zošli svojho Ducha a všetkých nás posväť jeho pomazaním, aby jubileum milosrdenstva bolo rokom Pánovej milosti

a aby tvoja Cirkev mohla s novým nadšením prinášať chudobným dobrú zvesť, zajatým a utláčaným zvestovať slobodu

a slepým prinavrátiť zrak.

Na príhovor Panny Márie, Matky milosrdenstva, prosíme o to teba,

ktorý žiješ a kraľuješ s Otcom a Duchom Svätým na veky vekov.

Amen.

Zastupovanie:

Počas môjkej neprítomnosti ma zastupuje

vdp. JUDr. Branislav Trubač, kňaz z farnosti Budmerice.

V prípade zaopatrovania chorých alebo vybavenia pohrebných obradov, prosím, obráťte sa na faru v Budmericiach.

tel.číslo: 033/6448214

Formy krízy

Krízy môžeme prežívať dvojakým spôsobom.

Krízy okolo nás

Viac alebo menej sa nás týkajú - priamo alebo nepriamo. Môže ísť o ekonomickú, sociálnu, politickú krízu alebo krízu v systéme hodnôt. Aj napriek všetkej snahe uniknúť z krízového poľa nás kríza ako členov spoločenstva zasahuje, v lepšom prípade len čiastočne.

Vnútoraná kríza, kríza v nás

Neprihádza zvonka, ale tvorí sa vnútri. V jadre našej bytosti. Potom sa premieta navonok a zložitými cestami sa vracia do nášho vnútra ako bumerang. Dolieha na nás ľarcha vnútornej krízy a tým viac nás zožiera, čím viac si uvedomujeme, že nie sme v jej radiačnom poli, ale celé jej radiačné pole leží v nás. Sme jej hostiteľmi - a kríza si v nás počína ako parazit.

Kríza - či už jedna, alebo druhá - býva na rozdiel od období pohody práve časom, keď si kladieme nové otázky.

Klasickým príkladom človeka, ktorý prežíval obidve krízy naraz a doslova sa dostal pod paľbu otázok, bol starozákonný Jób.

Skúsme sa však zbaviť zaužívaných predstáv o Jóbovi, ktoré charakterizuje názor: Ako len ten chudák trpí! Radšej sa zamyslime: Ako sa tento chudák pýta?

Všimli sme si niekedy v tomto starozákonnom príbehu, ako Jób formuluje svoje otázky?

Topánky

Nie sú topánky ako topánky. Iné nosí vojak, iné futbalista, rybár, horolezec či baletka. Aké topánky si má obuť ten, čo chce chodiť po lane? Urobme si najskôr krátku exkurziu do obuvníckej dielne.

Keď sme boli malými deťmi, rodičia nám museli občas kúpiť o niečo väčšie topánky. Nevýhodou topánok totiž je, že nerastú spolu s nohami.

Keby nám rodičia nové topánky nekupovali, jedného dňa by sme zistili, že tie staré sa nám už nepodarí natiahnuť na nohu.

Ak by nám nechali na nohách jedny topánky natrvalo, spôsobovalo by nám to neznesiteľnú bolesť a mohlo by nám to zdeformovať nohy.

Uvedený príklad možno porovnať s rastom ľudskej osobnosti a kresťanskej viery.

Ľudská osobnosť rastie každý deň, hoci sa to deje nebadane. Môže sa stať, že viera, ktorá vyhovovala pred niekoľkými rokmi, je dnes už malá a človek ju pociťuje ako niečo zvierajúce, obmedzujúce alebo zbytočné.

V nasledujúcom zamyslení použijeme porovnanie, kde nohy predstavujú osobnosť a topánky reprezentujú vieru. Pokiaľ osobnosť rastie, ale nerastie viera, môžeme na to reagovať trojakým spôsobom.

Pre úľavu si vyzujeme topánky a iné si neobujeme.

Osobnosť človeka rastie každý deň poznávaním, nadobúdaním vzdelania a životných skúseností. Na druhej strane by z rovnakých prameňov mala rásť aj naša viera. Ak to tak nie je, začneme pociťovať, že nás viera tlačí, obmedzuje - a prvým riešením v takej situácii je doslova „vyzúť sa z toho“. Malej viery sa človek ľahko zbaví.

Občas si potom rád zaspomína, ako chodil so starými rodičmi do kostola, alebo dokonca pánu „falárovi milištroval“. Spomenie si, že kedysi bol aj na prvom svätom prijímaní, ale súčasne aj poslednom svätom. Dnes mu to však už nič nehovorí. Z viery sa „vzylul“. Dokonca to môže pociťovať ako úľavu.

Topánky si nevyzujeme, lebo sa považujeme za „charaktery“.

Aj v tomto prípade rastie osobnosť človeka, ale ten sa nechce vzdať svojej strnulej viery. Hoci pociťuje, že viera ho začína tlačiť, nechce sa vyzúť, trvá na svojom napriek tomu, že trpí. Utrpenie zapríčinené „malými topánkami“ dokonca niekedy chápe ako prejav zbožnosti.

Každý krok na duchovnej ceste mu spôsobuje bolesť, preto radšej stojí na mieste. Postupne sa začne chváliť náboženským fundamentalizmom, krčovitým lipnutím na viere, vyhýba sa dialógu, obáva sa situácie, keď by musel urobiť krok vpred.

Okrem postávania na mieste a nariekania dokáže ešte kritizovať tých, čo nemajú „to isté číslo topánok“ ako on.

Jeho postoj je vlastne iba postávaním, pretože chôdza v takých topánkách je takmer nemožná.

Chvíľu sme naboso, ale ideme ďalej.

Tak ako v predchádzajúcich variantoch aj v tomto prípade osobnosť rastie. Kresťan však cíti, že potrebuje „väčšiu mieru viery“. Podobne to v evanjeliu cítil otec posadnutého chlapca, ktorý Ježišovi povedal: „Verím. Pomôž mojej nevere!“

Väčšiu vieru nezískame tým, že sa budeme snažiť obuť si novú topánku na starú. Tú starú si treba najprv vyzúť. A potom si obuť väčšiu...

Chvíľka „bosého obdobia“ sa môže pociťovať ako kríza viery, v nijakom prípade však nie je stratou viery. Nebojme sa takýchto období kríz! Snažme sa v nich zostať verní viere a pokúsme sa z nich získať čo najviac duchovného, duševného a intelektuálneho kapitálu na ďalšiu etapu cesty.

Max Kašparů „Po lane ku Kristovi“

LÁSKA K CIRKVI

O našich vierozvestoch sa spieva: Aká to bola vtedy doba krásna, keď svätý Cyril hlásal slovom novým, že Boh je Slovo a že Boh je Láska, a národ sa zval ľudom Metodovým. Pre radosť, ktorá ovládla zem celú, posilni, Bože, našu malú vieru.

Apoštol Pavol vyznáva: „Kristus miluje Cirkev a seba samého vydal za ňu“ (Ef 5, 25).

Ako je to s nami? Veríme v jednu, svätú, apoštolskú a katolícku Cirkev? Milujeme ju?

Ako azda nikdy v dejinách šíri sa aj na Slovensku názor: Kristus áno, Cirkev nie!

Mladý muž mi napísal: Odkláňam sa od Cirkvi, nie však od Boha. Cirkvi som akosi prestal rozumieť.

Ak odmietame Cirkev, odmietame Krista. Byť kresťanom znamená milovať Cirkev, ako ju miloval Kristus. Nesmieme sa báť stotožňovať sa s ňou, vyhlásil Ján Pavol II.

Kristus utvára Cirkev ako spoločenstvo veriacich. Modlí sa za ňu, dáva jej svojho Ducha, Božie slovo, seba samého vo sviatostiach. Uisťuje, že bude vždy s ňou. Daruje jej svoju Matku. Zveruje ju Petrovi a apoštolom. Cirkev je ľud, ktorý zjednocuje láska Otca, Syna i Ducha Svätého.

Ak stratíme pohľad viery na Cirkev, prestávame jej rozumieť. Ona je naša; taká, aká je. Ježiš nikdy nesľuboval, že bude bez hriechu. Sľuboval jej neomylnosť, nie bezhriechosť. Ktosi sa spýtal: Aký je rozdiel medzi svätcom a revolucionárom, chcú predsa obaja zmeniť svet? Odpoveď? Svätec začína meniť seba, revolucionár druhých.

Milovať Cirkev znamená zjavovať Kristovu krásu a lásku aj napriek našej slabosti. Stretol som študenta, ktorý sa dopustil v škole niečoho zlého. Napravil to, no vylúčili ho. Vtedy povedal: Ježiš by sa ku mne takto nezachoval. Nezabúdajme na Ježišov spôsob!

Pane, modlím sa za tých, čo tvoju Cirkev opustili; ublížili jej, nemajú ju radi. Modlím sa za tých, čo v nej s vierou žijú a s láskou za ňu trpia. Nauč nás milovať tvoju Cirkev a tak vyznávať lásku k tebe.

Jozef Šuppa SJ „Sýtiť srdce i ducha“

Prečo?

„Ani Boh nie je spravodlivý. Prečo necháva umierať ľudí pod troskami po zemetrasení? Prečo necháva v Sudáne umierať deti od hladu? Prečo sa pozerá, ako vyrubujú tropické pralesy? Prečo? Prečo?“

(Lorenzo, 15 rokov)

Prečo je na svete, ktorý stvoril spravodlivý a všemohúci Boh, tolko zla a utrpenia? Prečo trpia nevinní? Prečo sa ľudia cítia opustení? Prečo prežívame tieto vnútorné púšte, prečo tie chmúrne noci, v ktorých umiera nádej?

Potom som mal sen.

Kráčal som s Pánom po pláži. Naše kroky zanechávali v piesku dvoje stopy: stopy moje i stopy Pánove.

Napadlo mi - bolo to vo dne - že každý z týchto krokov predstavuje jeden deň môjho života. Zastavil som sa a obrátil, aby som videl všetky stopy, ako sa strácajú v diaľke. Všimol som si, že miestami namiesto dvoje stôp boli iba jedny.

Prešiel som celý svoj život. Miesta s jednými stopami zodpovedali najsmutnejším dňom v mojom živote. Boli to dni úzkosti a netrpezlivosti, dni egoizmu a zlej nálady, dni skúšok a pochybností, nepochopiteľné dni utrpenia.

S výčitkou som sa obrátil na Pána:

„Ty si nám sľúbil, že budeš s nami po všetky dni. Prečo si nedodržiš svoj sľub? Prečo si ma nechal samého v najťažších chvíľach môjho života, vtedy, keď som ťa najviac potreboval?“

Pán sa usmial.

„Dieťa moje, chlapče, neprestal som ťa milovať ani na chvíľku. Stopy, ktoré vidíš v tých najťažších dňoch svojho života, sú moje... To som ťa niesol v náručí.“

Bruno Ferrero „Kruhy na vode“

Desatoro

3.prikázanie

Pamätaj, že máš svätiť sobotný deň

(Ex 20,8-10)

Požehnanie nedele v dejinách Slovenska I.

Čím bola nedeľa v hlbokých dejinách pre našich predkov! Naši predkovia na Slovensku prežívali svoj kresťanský život približne rovnako ako v okolitých kresťanských krajinách. Kresťanský život s pracovným týždňom a *nedelou*, s rokom a jeho rozmanitými sviatkami - to bolo bohatstvo! Človek by bol stratený v nepretržitej reťazi dní bez výrazného sviatočného siedmeho dňa. Bol by stratený v roku, ktorý by nemal dôstojné sviatky, plné zmyslu pre život. Vznikol by nehybný močiar a *nepretržitá reťaz úmornej práce*. Kresťanstvo prinášalo do prúdu života dni plné zmyslu a členilo rok na nedele a ďalšie zmysluplné sviatky, ktoré mohol človek s radosťou a napätím očakávať a na ktoré mohol dlho *spomínať*- či to už boli Vianoce, Veľký piatok alebo Dušičky, či to bol deň krstu, prvého prijímania detí, sobáša, alebo deň pohrebu. Kresťanstvo prinášalo

Desatoro a budovalo priehradu, ale preto, aby zadržalo záplavy nepretržitej práce a *stavalo sa na odpor proti nekontrolovaným sklonom mocných žmýkať robotou chudobných*. Cirkev nastoľovala poriadok, aby sa všade a stále nekopili len záplavy roboty a netvorili zo života len tupý močiar. Cirkev *dvíhala ľudí*, dvíhala z kameňa klenby chrámov a pozývala do nich ľudí na slávnosti. V kresťanstve ľudia kráčali od nedele k nedeli, od sviatku k sviatku, od tajomstva k tajomstvu a vedeli, *kam idú*. Pritom čoraz väčšmi odhaľovali skrytú Božiu tvár. V tom, čo im dávala Cirkev, sa ľudia stretávali s večnosťou a stretávali sa navzájom ako bratia a sestry, ako rodina. Preto pevne klenuli rebrá klenby chrámov a preto v chrámoch slávil Vianoce i Veľkú noc. A preto si udržiavali chrám od jedného pokolenia k druhému ako spoločný rodinný domov obce či mesta.

Svätenie nedele bolo aj u nás sviatkom *človeka*. Kresťanstvo bolo *život* a prinášalo poriadok. Spevňovalo človeka, aby existoval ako *človek*. Kresťanstvo sa stavalo na odpor prirodzeným sklonom a ich zmätku. Prirodzeným sklonom sa mení ľadovec na močiar a človek na zahŕňanie v pohodlí, v bezmyšlienkovitosti alebo sa mení na šelmu. Život je však sila, ktorá dvíha z prachu céder do výšav a bráni sa prirodzeným sklonom rozpadu. Cirkev prinášala *život*. Tomu slúžila aj nedeľa a tretí príkaz Desatora. Cieľom kresťanských príkazov bol *človek* a jeho dôstojný život. V tom bol zmysel príkazov.

V chrámoch prežíval aj slovenský človek omnoho živšie veľkosť života cez prítomnosť posvätná. Začal cítiť, že je viac u Boha než sám u seba. K tomu ho viedol pohľad na oltár, na klenbu chrámu i na nástenné maľby, na ktorých zem vystupovala k nebesiam a nebo sa skláňalo vo výjavoch Písma či životov svätých k zemi. Slovenský človek začal chápať aspoň prvú, čo i nezreteľnú podobu kresťanskej pravdy o svojom živote v spojení s Bohom: „V ňom žijeme, hýbeme sa a sme.“ (sv. Augustín) Toto si náš človek vynášal v nedeľu z chrámu i do všedného života. Teraz mohol s väčšou úctou hľadiť na svoju rodinu, na deti, obec i zem. Už nebol len súčasťou prírody - stál nad ňou. Už nebol len prírodnou bytosťou, jednou z mnohých – bol omnoho viac. Svet tu bol pre neho a on ho mal rozvíjať ako *spolupracovník Boží - modlitbou i prácou*. Nepovedzte, že to sú privysoké myšlienky. Aj jednoduchí ľudia ich vedeli chápať a prežívať. V našich časoch jednoduchá stará mať, vdova po baníkovi zo Štiavnice, podľa spomienok jej vnuka - spisovateľa, hovorievala: „Pána Boha oslavujeme nielen modlitbou - aj pracou!“ Taká je jednoduchá múdrosť viery a lásky. K práci patrilo nielen kľčovanie lesov, orba, sejba a žatva. Patrila k nej časom práve i výstavba chrámov, odpisovanie kníh, nástenné maľby kostolov. Človek prácou, poznaním a umením pozdvíhal sám seba i svet z jeho nestálej existencie k čomusi trvalejšiemu, čo tu zostávalo pred jeho očami ako trvalé dielo. Zostávala tu stavba chrámu s vežou, trvalé nástenné maľby, odpísané knihy, vychované deti. Človek žil a pretrvával v poriadku ducha. Neskôr rozosial pamätníky ducha po celej svojej krajine. O nejaký čas zavesil na stenu svojho príbytku kríž a obrazy, postavil kríž v poli a na okraji lesa, potom sošku Madony, neskôr na úbočí krížovú cestu.

Ján Chryzostom kardinál Korec „Sloboda ako dar - či záhuba?“

www.fara.sk/vistuk

Spoločenstvo pri farskom kostole Najsvätejšej Trojice
vo Vištuku